

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Ο.Ε.Φ.Ε. 2003

ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμέτερον δὴ ἔργον, ἦν δ' ἐγώ, τῶν οἰκιστῶν τὰς τε βελτίστας φύσεις ἀναγκάσαι ἀφικέσθαι πρὸς τό μάθημα ὃ ἐν τῷ πρόσθεν ἔφαμεν εἶναι μέγιστον, ἰδεῖν τε τό ἀγαθόν καί ἀναβῆναι ἐκείνην τήν ἀνάβασιν, καί ἐπειδὴν ἀναβάντες ἰκανῶς ἴδωσι, μὴ ἐπιτρέπειν αὐτοῖς ὃ νῦν ἐπιτρέπεται.

Τό ποῖον δὴ;

Τό αὐτοῦ, ἦν δ' ἐγώ, καταμένειν καί μὴ ἐθέλειν πάλιν καταβαίνειν παρ' ἐκείνους τούς δεσμώτας μηδέ μετέχειν τῶν παρ' ἐκείνοις πόνων τε καί τιμῶν, εἴτε φαυλότεραι εἴτε σπουδαιότεραι.

Ἔπειτ', ἔφη, ἀδικήσομεν αὐτούς, καί ποιήσομεν χειρὸν ζῆν, δυνατόν αὐτοῖς ὄν ἄμεινον;

Ἐπελάθου, ἦν δ' ἐγώ, πάλιν, ὦ φίλε, ὅτι νόμῳ οὐ τοῦτο μέλει, ὅπως ἐν τι γένος ἐν πόλει διαφερόντως εὖ πράξει, ἀλλ' ἐν ὅλη τῇ πόλει τοῦτο μηχανάται ἐγγενέσθαι, συναρμόττων τούς πολίτας πειθοῖ τε καί ἀνάγκῃ, ποιῶν μεταδιδόναι ἀλλήλοις τῆς ὠφελίας ἣν ἂν ἕκαστοι τό κοινόν δυνατοί ὦσιν ὠφελεῖν καί αὐτός ἐμποῖων τοιούτους ἄνδρας ἐν τῇ πόλει, οὐχ ἵνα ἀφιῆ τρέπεσθαι ὅπῃ ἕκαστος βούλεται, ἀλλ' ἵνα καταχρήται αὐτός αὐτοῖς ἐπὶ τόν σύνδεσμον τῆς πόλεως.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να αποδοθεῖ στη νέα ελληνική τό απόσπασμα “ Ἐπελάθου ... σύνδεσμον τῆς πόλεως”. (μονάδες 10)
2. Από τό απόσπασμα που αποδώσατε στη νέα ελληνική, να προσδιοριστεί ο ρόλος καί οἱ λειτουργίες τοῦ νόμου στα πλαίσια τῆς πόλης με συγκεκριμένες κειμενικές αναφορές (μονάδες 15)
3. “ Ἰδεῖν τε τό ἀγαθόν καί ἀναβῆναι ἐκείνην τήν ἀνάβασιν”: Ποιο εἶναι τό περιεχόμενο τῆς ἔννοιας «ἀγαθόν» στο φιλοσοφικό σύστημα τοῦ Πλάτωνα καί πῶς εἶναι δυνατή ἡ πρόσβαση σε αὐτό; (μονάδες 15)
4. Πῶς γίνεται, στα πλαίσια τῆς πλατωνικῆς πολιτικῆς φιλοσοφίας, ἡ μετάβαση ἀπό τῆ δημοκρατία στην τυραννία; (μονάδες 10)
5. Να βρεθεῖ στην ἀρχαία ελληνική γλῶσσα ἕνας λεκτικός ὅρος (συνώνυμος ἢ ἀντώνυμος) με τόν τύπο λέξης που δίνεται (Προσοχή! Ἡ συνώνυμη ἢ ἀντώνυμη λέξη πρέπει να γραφεῖ στον ἴδιο γραμματικό τύπο με τῆ λέξη που δίνεται).

ἔργον (Σ)

ἐπελάθου

(Α)

βελτίστας (Α)

ὅλη (Σ)

ἔφαμεν (Σ)

πόλει (Σ)

ἰδεῖν (Σ)	ὠφελίας (Α)
ἐπιτρέπειν (Σ)	ποιῶν (Σ)

(μονάδες 10)

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλεύσαντες οὖν Ἀθηναῖοι ἐς Σάμον ναυσί τεσσαράκοντα δημοκρατίαν κατέστησαν καὶ ὁμήρους ἔλαβον τῶν Σαμίων πενήκοντα μὲν παῖδας, ἴσους δὲ ἄνδρας, καὶ κατέθεντο ἐς Λήμνον καὶ φρουρὰν ἐγκαταλιπόντες ἀνεχώρησαν. Τῶν δὲ Σαμίων ἦσαν γὰρ τινες οἳ οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλ' ἔφευγον ἐς τὴν ἠπειρον, ξυνθέμενοι τῶν ἐν τῇ πόλει τοῖς δυνατωτάτοις καὶ Πισσοῦνθι τῷ Ὑστάσπου ξυμμαχίαν, ὃς εἶχε Σάρδεις τότε, ἐπικούρους τε συλλέξαντες ἐς ἑπτακοσίους διέβησαν ὑπὸ νύκτα ἐς τὴν Σάμον. Καὶ πρῶτον μὲν τῷ δήμῳ ἐπανεστήσαν καὶ ἐκράτησαν τῶν πλείστων, ἔπειτα τοὺς ὁμήρους ἐκκλέψαντες ἐκ Λήμνου τοὺς αὐτῶν ἀπέστησαν. (Θουκυδ., Α 115)

Να αποδοθεῖ το κείμενο στη νέα ελληνική.

(μονάδες 20)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 1. ἔλαβον, κατέθεντο, ἔφυγον, διέβησαν, ἐκράτησαν:**
  - α. Να γράψετε τα ρηματικά επίθετα σε –τέος των παραπάνω ρημάτων. (Σημείωση: Τα ρηματικά επίθετα σχηματίζονται ἢ ἀπὸ τὴ ρίζα τοῦ Ενεστώτα ἢ τοῦ Αορίστου β', ἀν τὸ ρῆμα ἔχει Αορίστο β')
  - β. Να γράψετε τὸ β' ἐνικὸ τῆς Προστακτικῆς στὸν ἴδιο χρόνο καὶ φωνή. (μονάδες 5)
- 2. κατέθεντο, ἐγκαταλιπόντες, ὑπέμειναν, ἔφυγον, διέβησαν, ἐπανεστήσαν:** Να τα αντικαταστήσετε ἐγκλιτικὰ στὸ β' πληθυντικὸ καὶ στὸν ἴδιο χρόνο καὶ φωνή. (μονάδες 5)
- 3.** Να συμπύξτε τις δευτερεύουσες προτάσεις τοῦ κειμένου σε μετοχές. (μονάδες 5)
- 4.** Να θέσετε στὸν πλάγιο λόγο τὸ τμήμα: **πλεύσαντες ... ἀνεχώρησαν,** ἐξαρτημένο ἀπὸ τὴ φράση «**Θουκυδίδης ἔφη**». (μονάδες 5)